Đầu tư phòng thí nghiệm trọng điểm để thúc đẩy công nghệ chiến lược

Bộ Khoa học và Công nghệ đang xây dựng đề án phát triển hệ thống trung tâm nghiên cứu, thử nghiệm và phòng thí nghiệm quốc gia cho các công nghệ chiến lược, nhằm tạo nền tảng hạ tầng cho giai đoạn tăng tốc đổi mới sáng tạo từ năm 2026. Đây được xem là một trong những bước đi then chốt để nâng cao năng lực công nghệ nội sinh và tăng sức cạnh tranh của nền kinh tế.

Theo định hướng mới, năm 2026 là năm bản lề trong triển khai các nhiệm vụ đột phá về khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo. Trọng tâm là phát triển các công nghệ chiến lược và sản phẩm ưu tiên có tác động trực tiếp đến tăng trưởng kinh tế - xã hội, năng lực cạnh tranh quốc gia và an ninh công nghệ. Sáu sản phẩm công nghệ chiến lược được lựa chọn triển khai tiên phong gồm: mô hình ngôn ngữ lớn và trợ lý ảo tiếng Việt, AI camera xử lý tại biên, robot di động tự hành, hệ thống và thiết bị mạng 5G, hạ tầng mạng blockchain cùng các lớp ứng dụng và thiết bị bay không người lái.

Chương trình đặt mục tiêu đến năm 2030 làm chủ tối thiểu 80% công nghệ lõi, đạt tỷ lệ giá trị gia tăng nội địa tối thiểu 60% trong giá bán sản phẩm, đáp ứng ít nhất 30% nhu cầu thị trường trong nước và có sản phẩm xuất khẩu. Bộ Khoa học và Công nghệ sẽ tập trung đặt hàng các nhiệm vụ nghiên cứu, phát triển công nghệ lõi gắn với nhu cầu thực tế của cơ quan nhà nước, địa phương và doanh nghiệp, đồng thời thúc đẩy liên kết "3 nhà" gồm Nhà nước, nhà khoa học và doanh nghiệp để rút ngắn khoảng cách từ phòng thí nghiệm đến thị trường.

Bên cạnh phát triển sản phẩm chiến lược, việc củng cố hạ tầng nghiên cứu quốc gia được xác định là điều kiện nền tảng. Hiện cả nước có 16 phòng thí nghiệm trọng điểm quốc gia, nhưng nhiều nơi đã lạc hậu về cơ sở vật chất và thiết bị. Giai đoạn 2026-2030, Bộ Khoa học và Công nghệ đề xuất tập trung đầu tư 9 phòng thí nghiệm trọng điểm quốc gia và 3 trung tâm nghiên cứu, thử nghiệm phục vụ trực tiếp cho 11 nhóm công nghệ chiến lược.

Theo kế hoạch, 12 đơn vị hạt nhân này sẽ được ưu tiên đầu tư đồng bộ, áp dụng cơ chế tài chính đặc thù, trong đó Nhà nước bảo đảm 100% kinh phí chi thường xuyên trong 5 năm đầu vận hành. Mục tiêu đi kèm là hình thành 20 nhóm nghiên cứu mạnh và đào tạo 1.000 tiến sĩ gắn với các đề án đầu tư trọng điểm. Việc đầu tư dài hạn cho hạ tầng nghiên cứu được kỳ vọng sẽ tạo bước đột phá về năng lực thử nghiệm, kiểm chứng, làm chủ công nghệ và góp phần nâng vị thế Việt Nam trên bản đồ đổi mới sáng tạo khu vực.

A.T (tổng hợp)

Nguồn: Cục Thông tin, Thống kê.